

III. ELMIS (TT and VES) ULUSLARARASI ÖZEL EĞİTİM KONGRESİ BİLDİRİ ÖZET KİTAPÇIĞI

EDİTÖR: PROF.DR. HAKAN SARI

Bu kitabın basımı ve yayım hakkı Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölüm Başkanı Prof. Dr. Hakan SARI'ya aittir. Fikir ve Sanat Eserleri Yasası uyarınca yazılı izin alınmaksızın alıntı yapılamaz, basılamaz, cd, video ve fotokopi vb. ile çoğaltılıp kullanılamaz.

Yayına Hazırlama Komisyonu
Prof.Dr. Hakan SARI (Editör)
Arş. Gör. Abdullah EKER
Arş. Gör. Abdulkaki KARACA

ISBN: 978-605-5262-09-9

Baskı
Şelâle Ofset
Fevzi Çakmak Mah. Hacı Bayram Cad. No:22 Karatay / Konya

MATBAA SERTİFİKASI: 13361

Konya, Eylül 2016

PALET YAYINLARI
Mimar Muzaffer Cad. Rampalı Çarşı No. 42 Meram / Konya
Tel. 0332 353 62 27

YAYINCI SERTİFİKASI: 10418

Kongre Kitabı İsteme Adresi:
Öğr. Gör Halil İbrahim Özer
Araş. Gör Abdullah Eker
Araş. Gör Abdulkaki Karaca

ÖNSÖZ

III. Uluslararası Özel Eğitim Kongresini Necmettin Erbakan Üniversitesi Ereğli yerleşkesinde düzenlemiş olmanın mutluluğunu taşımaktayım. Uluslararası boyutta 486 katılımcının eşliğinde gerçekleştirilmiş olan kongremiz yurt içinde ve yurt dışında büyük ilgiyle karşılanmıştır. Özel eğitim alanında hizmeti toplumsal bir sorumluluk olarak gören siz değerli eğitimcilerimiz eşliğinde düzenlenen kongremiz ülkemiz adına büyük katkılara vesile olmuştur. Toplumda her bireyin değerli olduğu gerçeği bizlere özel gereksinimli bireylerin var olan kapasitelerini en üst düzeyde kullanabilmelerini sağlamak için sorumluluklar yüklemektedir. III. Uluslararası Özel Eğitim Kongresi toplumsal sorumluluğun farkında olan siz değerli eğitimcilerin birlik ve beraberlik ilkeleri doğrultusunda güzel kazanımlar elde edilerek gerçekleştirilmiştir.

Özel eğitimin toplum içerisinde istedik yönde gelişmesi; iyi yetişmiş, yeterli bilgi ve beceri düzeyine ulaşmış eğitimcilerle mümkün olacaktır. Bu tür etkinlikler ve programlar öğretmen yetiştirmede de büyük faydalar sağlamaktadır. Ülkemizde özel eğitim alanında daha başarılı eğitimcilerin yetişmesi ve toplumsal duyarlılığın artması için bu alandaki çalışmalar önem arz etmektedir. Kongremize en yüksek düzeyde desteklerini esirgemeyen ve her türlü yardımda bulunan başta sayın Rektörümüz Prof. Dr. Muzaffer Şeker hocamıza, Ereğli Belediye Başkanımız sayın Özkan Özgüven'e, Türkiye Özel Sporcular Spor Federasyonu Başkanı sayın Birol Aydın'a ayrıca ELMIS 2016 Kongresinde emeği geçen tüm arkadaşlara teşekkürlerimi sunuyorum. Türkiye de Özel Eğitim hizmetlerinin ilerlemesi ve gelişmesi için herkesin gereken çaba ve özeni göstermesi dileğiyle.

Engelsiz bir hayat için el ele

Prof. Dr. Hakan SARI

III. Uluslararası Özel Eğitim Kongresi (ELMIS 2016) Genel Koordinatörü

Kongre Onursal Başkanları

Prof. Dr. Muzaffer ŞEKER, Necmettin Erbakan Üniversitesi Rektörü
Özkan ÖZGÜVEN, Konya/Ereğli Belediye Başkanı
Birod AYDIN, Özel Sporcular Federasyon Başkanı

Kongre Genel Koordinatörü

Prof. Dr. Hakan SARI, Necmettin Erbakan Üniversitesi, A.K. Eğitim Fakültesi

Düzenleme Kurulu

Prof.Dr. Hakan SARI
Prof.Dr. Mustafa PEHLIVAN
Prof.Dr. Mehmet KIRBIYIK
Prof.Dr. İsa KORKMAZ
Prof.Dr. Muhittin DİNÇ
Yrd. Doç. Dr. Ahmet KURNAZ
Yrd. Doç. Dr. Erkan EFİLTİ
Yrd. Doç. Dr. Yahya ÇIKILI
Yrd. Doç. Dr. Rukiye KONUK ER
Öğr. Gör. Dr. Şerife Şenay İLİK
Öğr. Gör. Halil İbrahim ÖZER
Öğr. Gör. Serdal DENİZ
Arş. Gör. Abdullah EKER
Arş. Gör. Abdulkaki KARACA
Arş. Gör. Ahsen KIZILKAYA
Arş. Gör. Hatice GÖKDAĞ
Arş. Gör. Nevzat ULUTEPE
Arş. Gör. Şeyda SARI
Arş. Gör. Tuğba PÜRSÜN

Düzenleme Kurulu Alt Komitesi

Yrd. Doç. Dr. A. Oğuz AKTÜRK
Yrd. Doç. Dr. Ayşe ELİŞİK
Yrd. Doç. Dr. Canan SEVİNÇ
Yrd. Doç. Dr. Ece SARIGÜL
Yrd. Doç. Dr. Emel Topbaş TAT
Yrd. Doç. Dr. Hafize GÜMÜŞ
Yrd. Doç. Dr. Hasan Hüseyin GÜLEÇ
Yrd. Doç. Dr. Kemal İZCİ
Yrd. Doç. Dr. Serap Yılmaz ÖZELÇİ
Yrd. Doç. Dr. Selçuk PEKER
Yrd. Doç. Dr. Tuğba HORZUM
Yrd. Doç. Dr. Yakup YILMAZ
Öğr. Gör. Yusuf UZUN
Arş. Gör. Gürbüz ÇALIŞKAN
Arş. Gör. Hatice SEZGİN
Arş. Gör. Ömer GÖKDEMİR
Arş. Gör. Rahime Filiz KİREMİT
Arş. Gör. Zeynep ŞİMŞİR
A. Vefa DEMİRKIRAN
Abdullah Sevinç (İşaret Dili Çevirmeni)

Bilim Kurulu

Prof.Dr. Abdulkarim BAHADIR(Necmettin Erbakan University)
Prof.Dr. Agnes N. TOTH(University of Western Hungary, Macaristan)
Prof.Dr. Ahmet KONROT (Üsküdar University)
Prof.Dr. Ali Murat SÜMBÜL (Necmettin Erbakan University)
Prof.Dr. Antonio Portela Pruano (İspanya,Murcia University)
Prof.Dr. Atilla CAVKAYTAR (Anadolu University)
Prof.Dr. A. Gönül AKÇAMETE (Ankara University)
Prof.Dr. Ayşegül ATAMAN (Gazi University)

- Prof.Dr. Beppie van den Bogaerde (Hollanda, Utrecht University)
Prof.Dr. Binyamin BİRKAN (Tohum Otizm Vakfı-İstanbul Aydın University)
Prof.Dr. Bülbin SUCUOĞLU (Ankara University)
Prof.Dr. Dilara ÖZER (Gedik University)
Prof.Dr. Dilek ERBAŞ (Marmara University)
Prof.Dr. Eli Ottesen(Norveç, Oslo University)
Prof.Dr. E. Rüya ÖZMEN (Gazi University)
Prof.Dr. Elif TEKİN İFTAR (Anadolu University)
Prof.Dr. Funda ACARLAR (Ankara University)
Prof.Dr. Gerry Macruairc (İrlanda, University Dublin College)
Prof.Dr. Gönül KIRCAALİ-İFTAR (Anadolu University-Emeritus)
Prof.Dr. Hakan SARI (Necmettin Erbakan University)
Prof.Dr. İbrahim Halil DİKEN (Anadolu University)
Prof.Dr. John ALBERTINI (Rochester Institute of Technology,USA)
Prof.Dr. Kashef ZAYED (Sultab Qaboos University, Umman)
Prof.Dr. Latife BIYIKLI (Emeritus)
Prof.Dr. Mehmet KIRBIYIK (Necmettin Erbakan University)
Prof.Dr. Mehmet ÖZYÜREK (Emeritus)
Prof.Dr. Melanie NIND (University of Southampton, İngiltere)
Prof.Dr. Mervyn HYDE (Avustralya, Griffith University)
Prof.Dr. Miguel Augusto Santos (Porto University, Portekiz)
Prof.Dr. Mustafa PEHLİVAN (Necmettin Erbakan University)
Prof.Dr. Naim ŞAHİN (Necmettin Erbakan University)
Prof.Dr. Necate BAYKOÇ DÖNMEZ (Hacettepe University)
Prof.Dr. Nergüz BULUT SERİN (Lefke Avrupa University)
Prof.Dr. Nihal VAROL-ÖZYÜREK (Emeritus)
Prof.Dr. Ninna Garm(Norveç,Oslo University)
Prof.Dr. Oguz SERİN (Lefke Avrupa University)
Prof.Dr. Philip Garner (Northampton University, İngiltere)
Prof.Dr. Pınar EGE (Ankara University)
Prof.Dr. Robin PRECEY (İngiltere, Canterbury Chrst Church University)
Prof.Dr. Sonia BLANDFORD (Warwick University, İngiltere)
Prof.Dr. Şahin KESİCİ (Necmettin Erbakan University)
Prof.Dr. Şaban ÇALIŞ (Selçuk University)
Prof.Dr. Tevhide KARGİN (Ankara University)
Prof.Dr. Uğur SAK (Anadolu University)
Prof.Dr. Ümit DAVASLIGİL (Maltepe University)
Prof.Dr. Ümit GİRĞİN (Anadolu University)
Prof.Dr. Sunay YILDIRIM DOĞRU (Dokuz Eylül University)
Prof.Dr. Yıldız UZUNER (Anadolu University)
Doç.Dr. Arzu ÖZEN (Anadolu University)
Doç.Dr. Berrin BAYDIK (Ankara University)
Doç.Dr. Cem GİRĞİN (Anadolu University)
Doç.Dr. Ekrem Levent İLHAN (Gazi University)
Doç.Dr. Ercan YILMAZ (Necmettin Erbakan University)
Doç.Dr. Erkan ÇALIŞKAN (Akdeniz University)
Doç.Dr. Hasan AVCIOĞLU (Uluslararası Cyprus University)
Doç.Dr. Hüseyin KIRIMOĞLU (Muğla Sıtkı Koçman University)
Doç.Dr. İlknur MAVİŞ (Anadolu University)
Doç.Dr. İlknur ÇİFCİ TEKİNARSLAN (Abant İzzet Baysal University)
Doç.Dr. Mehmet Ata ÖZTÜRK(Orta Doğu Teknik University)
Doç.Dr. Necdet KARASU (Gazi University)
Doç.Dr. Nurettin KONAR (İnönü University)
Doç.Dr. Onur KURT (Anadolu University)
Doç.Dr. Selahattin AVŞAROĞLU (Necmettin Erbakan University)
Doç.Dr. Selda ÖZDEMİR (Gazi University)
Doç.Dr. Sema BATU (Anadolu University)
Doç.Dr. Serhat ODLUYURT (Anadolu University)
Doç.Dr. Sevgi KÜÇÜKER (Pamukkale University)
Doç.Dr. Sezgin VURAN (Anadolu University)

Doç.Dr. Şerife YÜCESOY ÖZKAN (Anadolu University)
 Doç.Dr. Zariife SECER (Necmettin Erbakan University)
 Yrd.Doç.Dr. Ahmet KURNAZ (Necmettin Erbakan University)
 Yrd.Doç.Dr. Ahmet YIKMIŞ (Abant İzzet Baysal University)
 Yrd.Doç.Dr. Avşar ARDIÇ (Ege University)
 Yrd.Doç.Dr. Aysun ÇOLAK (Anadolu University)
 Yrd.Doç.Dr. Bekir Fatih MERAL (Sakarya University)
 Yrd.Doç.Dr. Burcu ÜLKE-KÜRKÇÜOĞLU (Anadolu University)
 Yrd.Doç.Dr. Cevriye ERGÜL (Ankara University)
 Yrd.Doç.Dr. Çiğil AYKUT-ESİRGEMEZ (Gazi University)
 Yrd.Doç.Dr. Erkan EFİLTİ(Necmettin Erbakan University)
 Yrd.Doç.Dr. Eylem DAYI (Gazi University)
 Yrd.Doç.Dr. Gonca İNCE (Çukurova University)
 Yrd.Doç.Dr. Hatice BAKKALOĞLU (Ankara University)
 Yrd.Doç.Dr. Mukaddes SAKALLI DEMİROK (Yakın Doğu University)
 Yrd.Doç.Dr. Oğuz GÜRSEL (Emekli Öğretim Üyesi)
 Yrd.Doç.Dr. Özge PINARCIK (Necmettin Erbakan University)
 Yrd.Doç.Dr. Özlem DİKEN (Anadolu University)
 Yrd.Doç.Dr. Pınar ŞAFAK (Gazi University)
 Yrd.Doç.Dr. Rukiye KONUK ER (Necmettin Erbakan University)
 Yrd.Doç.Dr. Selmin ÇUHADAR (Trakya University)
 Yrd.Doç.Dr. Sibel NALBANT (Gedik University)
 Yrd.Doç.Dr. Sibel SUVEREN (Gazi University)
 Yrd.Doç.Dr. Yahya ÇIKILI (Necmettin Erbakan University)
 Yrd.Doç.Dr. Yeşim GÜLEÇ ASLAN (Sakarya University)
 Yrd.Doç.Dr. Y. Ziya TAVİL (Gazi University)
 Dr. Fred Carlo Anderson, (Oslo University, Norveç)
 Dr. Halil SAROL (Kırkkale University)
 Dr. Lorraine Heffernan (University Dublin College, İrlanda)
 Dr. Ruth Jensen (Oslo University, Norveç)
 Öğr.Gör. Gamze BEYAZOĞLU (Uşak University)

DAVETLİ KONUŞMACILAR

Prof.Dr. Ayşegül ATAMAN Turkey, Lefke Avrupa University
 Prof.Dr. Gönül AKÇAMETE Turkey, Ankara University
 Prof.Dr. Jens BOENISCH Germany, Universität zu Köln.
 Prof.Dr. Mervyn HYDE Australia, University of the Sunshine Coast
 Prof.Dr. Mustafa SAFRAN Turkey, Gazi University (YÖK Başkan Danışmanı)
 Prof.Dr. Philip GARNER England, Northampton University
 Prof.Dr. Sonia BLANDFORD England, UCL Institute of Education
 Prof.Dr. Yusuf KÜÇÜKDAĞ Turkey, Necmettin Erbakan University

İLKÖĞRETİM 6. SINIF GÖRME ENGELLİ ÖĞRENCİLERE ETKİLİ FEN ÖĞRETİMİNE YÖNELİK İHTİYAÇ ANALİZİ ÇALIŞMASI

A STUDY OF NEEDS ANALYSIS TOWARDS EFFECTIVE SCIENCE INSTRUCTION FOR 6TH GRADE VISUALLY IMPAIRED STUDENTS

Mustafa SÖZBİLİR

Betül OKCU

Şeyda GÜL

Levent ZORLUOĞLU

Aydın KIZILASLAN

Fatih YAZICI

ÖZET: Öğretim süreci içinde görme engelli öğrencilerin gören öğrencilerden hem bilişsel açıdan hem de öğretimsel açıdan daha geride kaldıkları en önemli dersler, alan bilgisi gerektiren derslerdir (Kandaz, 2004). Özellikle görsel bilgilerin yoğun olarak kullanıldığı Fen Bilimleri dersinde görme engelli öğrencilerin diğer öğrenciler kadar etkili bir öğrenme gerçekleştiremeyeceği açıktır. Öğrenme sürecinde bireylerin zihinsel faaliyetleri etkin bir şekilde kullanılmakta ve zihinde çeşitli örüntüler kurularak bilgi oluşturulmaktadır (Kalaycı, 2001). Günlük yaşamda uygulanabilir bilgilerin edinilmesi açısından fen eğitiminin amacı, içinde bulunduğumuz bilgi çağında bilimin farkında olan bir bilgi toplumu oluşturmak ve çağın gerektirdiği bilgi, beceri, tutum ve davranışlara sahip bireyler yetiştirmektir. Bu amaca bağlı olarak gerçekleştirilen fen eğitimi bireysel ve toplumsal gelişmelere büyük katkılar sağladığı gibi bilimsel gelişmelerin de temelini oluşturur (Ayas, Çepni & Akdeniz, 1993). Ortaokul kurumlarında 6. sınıf düzeyinde görme engelli öğrencilerin fen eğitiminin daha etkili ve verimli olmasına yönelik olarak yapılan bu çalışmanın temel amacı; ortaokul 5. ve 6. sınıf görme engelli öğrencilerin Fen Bilimleri dersine yönelik öğrenme ihtiyaçlarını belirleyerek, 6.sınıf Fen Bilimleri Dersinin farklı öğrenme alanlarından (Canlılar ve Hayat, Madde ve Değişim, Fiziksel Olaylar) seçilen ünitelerinde (Ünite 5: Bitki ve Hayvanlarda Üreme, Büyüme ve Gelişim; Ünite 6: Madde ve Isı; Ünite 7: Elektrik İletimi) yer alan temel fen kavramlarının etkili bir fen öğretimini sağlamaktır. Bu amaca bağlı olarak çalışma Tasarım Tabanlı araştırma yöntemine göre planlanmıştır. Öğrenci ihtiyaçlarının belirlenmesi için öğretim tasarımı modellerinden ADDIE modeli kullanılmıştır. ADDIE modelinin ilk aşaması olan çözümlenme (analyze) aşaması sonucunda 6. Sınıf Fen Bilimleri Dersi; Canlılar ve Hayat, Madde ve Değişim ve Fiziksel Olaylar öğrenme alanlarında yer alan “Bitki ve Hayvanlarda Üreme, Büyüme ve Gelişim; Madde ve Isı; Elektrik İletimi” ünitelerinde video gerçekleştirilen sınıf içi gözlemler ve öğrencilerle yapılan yarı-yapılandırılmış görüşmelerin analizi sonucunda öğrenci ihtiyaçları Fiziksel Ortam İhtiyaçları, Öğretim İhtiyaçları, Öğrenim İhtiyaçları ve Ölçme-Değerlendirme İhtiyaçları olarak belirlenmiştir.

ABSTRACT: Visually impaired students compared to their sighted peers stay behind in terms of cognitive development and therefore in learning process in many cases as it is in the courses which require comprehension of subject specific knowledge (Kandaz, 2004). It is obvious that visually impaired students cannot learn as effectively as their sighted peers in particularly courses requires comprehension of information presented visually such as science courses. In learning process, knowledge is constructed by establishing various patterns in the mind by individuals' effective mental activities (Kalaycı, 2001). The aim of science education in terms of obtaining the knowledge applied in everyday life is to create an information society that is aware of the science in the information age and also educate individuals with the knowledge, skills, attitudes and behaviors required by the next generation. Science education based on this goal, both contributes significantly to the personal and social developments and forms the basis of scientific developments (Ayas, Çepni & Akdeniz, 1993). The main aim of this study is to determine 5th and 6th grade visually impaired students' needs in learning science, and thus design an effective science instruction in different subtopics (Unit 5: Reproduction, Growth and Development in Plant and Animal; Unit 6: Matter and Heat; Unit 7: Transmission of Electricity) of science course at 6th grade. Design-Based Research method was utilized in the overall study. For designing an effective science course the ADDIE model, an instructional design models, was used. The first stage of ADDIE model is need analysis. As a result of the analysis stage students' needs identified. They are grouped under “physical setting needs”, “teaching needs”, “learning needs” and “assessment and evaluation needs” as a results of observations with video and semi-structured interviews with students and the teacher.